

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K
J M Ě N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **R. P.**, zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem, se sídlem Na Zlatnici 301/2 Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 22. 10. 2015, č. j. 59 A 8/2014 – 25,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Předcházející řízení a obsah kasační stížnosti

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 7. 2014, č. j. KUOK 64964/2014 (dále jen „napadené rozhodnutí“), bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Olomouce ze dne 2. 5. 2014, č. j. SMOL/096740/2014/OARMV/DPD/Hon, kterým byl žalobce uznán vinným z přestupku dle § 125c) odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, za porušení § 4 písm. c) citovaného zákona. Přestupku se žalobce dopustil tím, že dne 2. 8. 2013 v době od 15:05 do 15:05 hod v Olomouci, při řízení motorového vozidla tovární značky Škoda, vjel v protisměru do jednosměrné pozemní komunikace na ulici Kateřinská, ve směru jízdy od Dolního náměstí, do úseku platnosti svislé dopravní značky B 2 „Zákaz vjezdu všech vozidel“. Za tento přestupek byla žalobci uložena pokuta ve výši 1.600 Kč a povinnost uhradit náklady řízení v paušální částce 1.000 Kč.

[2] Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí odkázal na průběh správního řízení před správním orgánem prvního stupně. Při ústním jednání dne 11. 12. 2013, kterého se žalobce

ani jeho zmocněnec bez omluvy neúčastnili, byl vyslechnut zasahující strážník L. P., který celý průběh přestupkového jednání žalobce popsal. Během dalšího ústního jednání dne 30. 4. 2014 byl vyslechnut strážník B. O., jenž potvrdil předchozí výpověď svého kolegy. Po vydání prvostupňového rozhodnutí podal žalobce odvolání z emailové adresy X, bez uznávaného elektronického podpisu, jež obsahovalo mj. žádost o doručování písemností na elektronickou adresu X. Totožné podání zaslal zmocněnec dne 30. 5. 2014 (dopisem) opatřené jeho podpisem. Jelikož odvolání nebylo blíže odůvodněno, vyzval správní orgán prvního stupně zmocněnce k doplnění odvolání; na výzvu však žalobce nereagoval. Žalovaný po předání spisového materiálu přezkoumal průběh správního řízení a prvostupňové rozhodnutí a dospěl přitom k závěru, že žalobce se správním orgánem naprosto nespolečně pracoval, svou účast na jednání ani řádně neomluvil, tudíž se sám připravil o možnost chránit své zájmy. Veškeré písemnosti správní orgán prvního stupně řádně zasílal na emailovou adresu uvedenou zmocněncem v plné moci, tedy na X, jejichž přijetí zmocněncem ani v jednom případě nepotvrdil. Z procesní opatrnosti správní orgán písemnosti zasílal i na poštovní adresu zmocněnce, současně k nařízeným ústním jednáním předvolával rovněž obviněného, který si uvedené písemnosti vždy osobně převzal. Námitky zmocněnce, že nebyl k ústnímu jednání předvolán, se tak zjevně nezakládají na pravdě. Žádost o zaslání písemností na adresu X vyhodnotil žalovaný jako obstrukční, neboť vzhledem k použitému diakritickému znaménku ji nelze zadat do systému elektronické podatelny. Výzvu k doplnění odvolání proto správní orgán prvního stupně správně doručoval na emailovou adresu bez diakritického znaménka a současně na poštovní adresu, zvláště když zmocněnec v minulosti bez obtíží komunikoval z jiné emailové adresy. Žalovaný tudíž neshledal odvolání žalobce důvodným.

[3] Žalobce proti napadenému rozhodnutí brojil žalobou ze dne 22. 9. 2014, v níž namítal, že žádal o doručování na elektronickou adresu X, čemuž měl správní orgán v souladu s § 19 odst. 3 správního řádu vyhovět. Není přitom pravdou, že by na tuto adresu nemohlo být doručováno, jak žalovaný účelově tvrdí v napadeném rozhodnutí, protože žalovaný na tuto adresu běžně v jiných případech doručuje. Pokud žalovaný svévolně doručoval na jinou emailovou adresu bez diakritického znaménka, postupoval zjevně nezákonně, a dokument tak nebyl řádně doručen. Stanovení adresy k doručování je jednostranným adresovaným úkonem plně v dispozici účastníka, které správní orgán nemůže dle své libovůle obcházet. Nelze proto tvrdit, že jednotlivé písemnosti byly doručeny alespoň formou fikce doručení, když k jejich doručování prostřednictvím pošty nebyl důvod. Nesprávným postupem správního orgánu tedy došlo k tomu, že žalobcem podané odvolání nemohlo být řádně doplněno, protože mu nebyla v rozporu se zákonem doručena výzva k doplnění odvolání. Napadené rozhodnutí navíc bylo vydáno po uplynutí jednorozhodnutí lhůty, protože k vlastnímu doručení došlo až dne 19. 9. 2014 během nahlížení do spisu. Žalobce proto navrhoval, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[4] Žalovaný se k žalobě vyjádřil podáním ze dne 21. 10. 2014, v němž trval na tom, že postup žalobce představuje předem připravený scénář, kdy zmocněnec účastníka řízení žádá o doručování na emailovou adresu, kde však převzetí písemností nepotvrzuje, čímž se snaží zmařit doručení písemností. Zmocněnec žalobce tedy evidentně zneužívá právo. Žalovaný proto navrhoval, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

[5] Žalobce v replice ze dne 31. 10. 2014 trval na stanovisku, že svého práva nezneužil, protože to byl správní orgán, kdo písemnosti řádně nevypravil. Nemožnost doručení byla nadto vždy způsobena chybou v postupu správního orgánu, nikoli zmocněncem žalobce. Žalovaný přitom nikdy neprokázal, že by nebylo možné doručit písemnost zmocněnci žalobce, pokud by byla řádně vypravena.

pokračování

[6] Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozsudkem ze dne 22. 10. 2015, č. j. 59 A 8/2014 – 25, žalobu jako nedůvodnou zamítl. Soud rekapituloval obsah spisu, zejména opakovanou snahu správního orgánu doručovat písemnosti zmocněnci žalobce panu Romanu Křížovi na jeho emailovou adresu, a následné pokusy o doručování prostřednictvím poštovní zásilky na adresu zástupce trvalého pobytu. Za stěžejní otázku označil způsob doručování na emailovou adresu s diakritikou. Odkázal přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 55/2015, podle kterého, pokud má správní orgán potíže odeslat zprávu na e-mail, jenž ve své adrese obsahuje diakritická znaménka, nelze toto klást k tíži správnímu orgánu, neboť se nejednalo o pochybení jeho zaměstnanců, ale o důsledek systémového problému technického charakteru. Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí poukázal na to, že s ohledem na počet sporů, v nichž vystupuje totožný zástupce, se jedná o účelovou taktiku mající za cíl zkomplikovat a prodloužit správní řízení, aby byl přestupek prekludován. Krajský soud se v nyní projednávané věci s těmito závěry ztotožnil, a zvláště vysvětlil, že použití diakritických znamének je obecně problematické, proto je zatím umožňují pouze zahraniční domény. Pokud by totiž zmocněnec žalobce z takové emailové adresy zaslal jakékoli podání, získal by správní orgán možnost na tuto adresu písemnost odeslat, neboť se adresa s diakritickým znaménkem správnímu orgánu zobrazí v tzv. ACE tvaru, tj. bez problematického diakritického znaménka. I tato skutečnost přispívá podle krajského soudu k potvrzení závěru, že jednoznačným cílem zmocněnce je snaha o ztížení či znemožnění doručování s následným dovoláním se vad a nedodržení řádných postupů ze strany správních orgánů při doručování. Takovému postupu účastníka (jeho zmocněnce) však nelze podle krajského soudu poskytnout ochranu. Krajský soud zdůraznil, že za situace, kdy je dána objektivní technická překážka, která není jednorázová či snadno odstranitelná, bylo by v rozporu se smyslem § 19 odst. 4 správního řádu, který má přispívat k urychlení řízení, formálně lpět na povinnosti doručovat výhradně elektronicky. Tedy lze připustit, aby správní orgán, jsou-li dány nastíněné technické překážky písemnost, i přes žádost o doručování na elektronickou adresu doručoval, jako by adresát o tento způsob doručování nepožádal, což žalovaný učinil, neboť doručoval rozhodnutí na adresu zmocněnce, navíc i na původní e-mailovou adresu zmocněnce X, převzetí písemnosti však opět nebylo zmocněncem potvrzeno. Soud proto uzavřel, že správní orgány s ohledem na postup žalobce postupovaly správně a řádně mu napadené rozhodnutí doručily v jednoleté prekluzivní lhůtě dne 22. 7. 2014.

[7] Proti tomuto rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 22. 10. 2015, č. j. 59 A 8/2014 – 25, podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost. V doplnění kasační stížnosti, jež bylo Nejvyššímu správnímu soudu doručeno dne 14. 1. 2016, uvedl, že napadá rozsudek z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř.“). Stěžovatel opakoval námitky uplatněné v žalobě a trval na tom, že rozhodnutí žalovaného mu bylo doručeno až dne 19. 9. 2014, kdy zástupce žalobce nahlédl do správního spisu, přičemž k dřívějšímu doručování nemohlo být přihlédnuto, neboť žalované rozhodnutí nebylo vypraveno na adresu žalobce stanovenou k doručování podle § 19 odst. 3 správního řádu. Krajský soud tuto námitku vyhodnotil jako nedůvodnou, když přisvědčil názoru žalovaného, že nebylo možno pro objektivní překážku technického rázu rozhodnutí doručovat na elektronickou adresu, a že tudíž na tuto adresu doručovat nemusel. Odkázal přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2015, č. j. 8 As 55/2015 – 26. Stěžovatel se s tímto posouzením věci, včetně odkazu na výše uvedený rozsudek, neztotožnil a vyslovil názor, že je takto porušováno jeho právo na doručování na elektronickou adresu. Připustil, že judikatura Nejvyššího správního soudu poskytla správním orgánům jistou výjimku, a sice za situace, kdy z objektivních a přetrvávajících, tj. nikoli nahodilých či dočasných technických důvodů není takový způsob, s ohledem na technické vybavení správního orgánu, možný. To však podle stěžovatele není daný případ a zároveň nelze souhlasit s názorem Nejvyššího správního soudu, neboť je v rozporu

s veřejným pořádkem, protože akceptuje projev libovůle správních orgánů. Ostatně Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 2 As 110/2015 podle stěžovatele připustil možnost doručování na elektronickou adresu obsahující diakritiku. Stěžovatel přitom odkázal na dokumenty, které byly v minulosti na totožnou emailovou adresu žalovaným doručeny. Podle stěžovatele správní orgány nijak neprokázaly, že mu nebylo možné na předmětnou emailovou adresu doručovat, protože o tom, není ve spise žádný záznam. Správní orgán prvního stupně nadto nic takového ani netvrdil. Stěžovatel proto navrhoval, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

II. Posouzení kasační stížnosti

[9] Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci vzešel (ustanovení § 102 s. ř. s.), kasační stížnost je včasná (ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s.) a přípustná, neboť nejsou naplněny důvody podle ustanovení § 104 s. ř. s. způsobující její nepřipustnost.

[10] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

[11] Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené „nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.“ Nesprávné posouzení právní otázky v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav byl krajským soudem aplikován nesprávný právní názor.

[12] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[13] Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s výhradami stěžovatele, že správní orgány doručovaly v rozporu se zákonem, pokud mu emaily nedoručovaly na adresu X, tedy emailovou adresu s diakritikou. Ke zcela obdobné situaci se ostatně Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozsudku ze dne 24. 7. 2015, č. j. 8 As 55/2015 – 26, v němž ke kasační stížnosti stěžovatele zastoupeného týměž advokátem jako ve věci nyní projednávané výslovně uvedl, že „že stěžovatel v rámci podání učiněného prostřednictvím svého zástupce správnímu orgánu I. stupně dne 13. 6. 2014 požádal o zasílání veškerých písemností na adresu X Součástí správního spisu je pak dále mimo jiné též otisk obsahu (print screen) webového prohlížeče (opatřený časovým údajem „20. 9. 2014, 14:14“), a spuštěné aplikace „Univerzální spisový uzel“ užívané JUDr. M. M., Ph.D., právníkem odboru dopravy žalovaného. Dialogové okno „Odesílání dokumentu“ zde uvádí jako značku odesílaného dokumentu číslo jednací žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného a v poli „adresát“ je zde uvedena adresa „X“. Současně je na otisku obsahu webové stránky vyobrazeno dialogové okno „zpráva z webové stránky“, kde je uvedeno „email se nepodařilo odeslat“...žalovanému se nepodařilo doručit napadené rozhodnutí na stěžovatelem (zástupcem stěžovatele) uvedenou elektronickou adresu pro doručování, neboť zpráva nebylo možno odeslat. V návaznosti na to proto žalovaný rozhodnutí doručil v listinné podobě na adresu trvalého pobytu zástupce stěžovatele. Výše citovaná právní úprava plynoucí z § 19 správního řádu na situaci, která nastala v projednávané věci, výslovně nedopadá. Správní řád totiž předpokládá jednak pouze doručení na elektronickou adresu, které není řádné a včas potvrzeno (§ 19 odst. 8), a jednak vrácení elektronické zprávy jako nedoručitelné (odst. 9). Zákonodárce tedy zjevně nepočítal se

pokračování

situaci, kdy správní orgán užívající určitou aplikaci k odesílání elektronických zpráv, nebude moci na některou elektronickou adresu podání vůbec odeslat a zpráva se tedy nebude moci ani vrátit jako nedoručitelná (obdobně je ostatně konstruována i úprava doručování na elektronickou adresu v ostatních procesních předpisech, srov. např. § 47 odst. 3 o. s. ř.).

Pro posouzení projednávané věci je dále podstatné, že nemožnost odeslat podání na elektronickou adresu uvedenou zástupcem stěžovatele zde není zjevně dána v důsledku jednorázového technického výpadku, pochybení lidského faktoru či jinou událostí nabodilého charakteru přičitatelnou žalovanému. Nejvyššímu správnímu soudu je z jeho úřední činnosti známo (např. věc zde vedená pod sp. zn. 8 As 36/2015), že žalovanému se v obdobné věci jiného účastníka (nicméně zastoupeného v řízení před správním orgánem stejným zmocněncem a v řízení o kasační stížnosti stejným advokátem jako v projednávané věci) taktéž nepodařilo rozhodnutí na uvedenou elektronickou adresu nejen doručit, ale ani vůbec odeslat. Stejně jako ve shora označené věci zde nemá soud s ohledem na podobu správního spisu důvod jakkoliv zpochybňovat závěry žalovaného, podle něhož důvod, pro který nebylo možno zprávu (rozhodnutí) na stěžovatelem uvedenou elektronickou adresu ani odeslat, spočívá v tom, že tato adresa obsahuje diakritická znaménka. Nejvyšší správní soud si je vědom skutečnosti, že doménová jména či emailové adresy díky tzv. systému IDN (Internationalized Domain Names) již mohou obsahovat znaky národních abeced, přičemž dochází k rozšiřování využití takových znaků v emailových adresách (srov. např. Sondy do nitra internetu 195. IDN – domény s diakritikou. Veřejná správa č. 10/2010, str. 24). Na druhou stranu ovšem nelze vyjít z toho, že by využití diakritických znamének již bylo zcela standardní součástí všech domén a běžnou součástí adres užívaných pro elektronickou komunikaci (srov. např. vyjádření správce domény cz CZ.NIC na <http://háčkyčárky.cz>). Jestliže tedy žalovaný nemohl odeslat žalobou napadené rozhodnutí na stěžovatelem označenou elektronickou adresu, nestalo se tak v projednávané věci v důsledku jednorázového pochybení některého z jeho zaměstnanců či technické závady, ale v důsledku systémového problému technického charakteru. Nelze ostatně nevyjádřit podiv nad tím, že elektronickou adresu obsahující diakritická znaménka zvolila právě osoba vystupující v řízení před správními orgány jako zástupce účastníků, u níž se předpokládá, že jí budou doručovány písemnosti ze strany různých správních orgánů, jejichž úroveň technické vybavenosti a dostupnost moderních technologií či programů může být často zcela odlišná.

Přestože právní úprava doručování podle správního řádu je konstruována na prioritě doručování na adresu zvolenou účastníkem (jeho zástupcem), nemůže volba doručovací adresy v elektronické podobě představovat jediný přípustný prostředek doručení určité písemnosti účastníkům (jejich zástupcům). Zvláště pokud je dána objektivní technická překážka, která není jednorázová či snadno odstranitelná, bylo by v rozporu se smyslem § 19 odst. 4 správního řádu, který má přispívat k urychlení řízení, formálně lpět na povinnosti doručovat výhradně elektronicky. Jinak řečeno, lze připustit, aby správní orgán, jsou-li dány výše nastíněné technické překážky, za analogického užití § 19 odst. 8, 9 správního řádu písemnost i přes žádost o doručování na elektronickou adresu doručoval, jakoby adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal. Takový postup lze připustit tím spíše, pokud je doručováno zástupci účastníka zmocněnému též k přijímání písemností. Výše uvedené závěry nepochybně nelze vykládat tak, že by bylo na libovolné úvaze správního orgánu, aby v důsledku jakýchkoliv (byt' i nevýznamných, jednorázových či pouze potencionálních) technických problémů rezignoval na povinnost doručovat primárně na účastníky zvolenou doručovací adresu, tato povinnost však nemůže být absolutní. Stejně tak výše uvedené nezabývá správní orgán povinností vést správní spis způsobem, z něhož budou jasně zřetelné (technické) důvody, pro něž se nepodařilo určitou písemnost odeslat.“

[14] Nejvyšší správní soud k tomuto rozhodnutí dále uvádí, že citovaný rozsudek byl publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 3284/2015 Sb. NSS. Jedná se tedy o rozhodnutí, s nímž vyslovilo souhlas plénum Nejvyššího správního soudu. Skutečnost, že s ním stěžovatel ze svého subjektivního pohledu nesouhlasí, nemůže jeho závazností a správností otřást. Čtvrtý senát Nejvyššího správního soudu přitom nenachází jakýkoli důvod pro odchýlení se od tohoto rozhodnutí, protože se s ním plně ztotožňuje. Citované rozhodnutí totiž jasně vysvětluje, že nelze klást k tíži správnímu orgánu, pokud zmocněncem účastníka požaduje doručování způsobem, který je pro správní orgán nemožný, tj. technicky neproveditelný.

[15] Jestliže stěžovatel odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2015, č. j. 2 As 110/2015 – 42, pak nutno konstatovat, že není na daný případ použitelný, neboť se týkal toho, zda správní orgány mají akceptovat prostou kopii (scan) plné moci. Spornost této otázky přitom v projednávané věci vůbec nebyla namítána. Nejvyšší správní soud v této věci pouze navíc doplnil výše uvedený rozsudek osmého senátu v tom směru, že obecně nelze vyloučit doručování na emailovou adresu s diakritikou. Správnímu orgánu přitom vytknul, že nesprávně a nedostatečně posoudil to, že zmocněnec účastníka uvedl dvě různé emailové adresy, kam mu má být doručováno, přičemž správní orgán na základě své vlastní úvahy zvolil doručování pouze na jednu emailovou adresu. O tuto situaci se však v posuzované věci zjevně nejedná.

[16] Nejvyšší správní soud k řešené otázce v souladu s rozsudkem sp. zn. 8 As 55/2015 doplňuje, že postup stěžovatele, resp. jeho zmocněnce, se jeví jako zjevně účelový a představuje tak zneužití práva. Z rozhodovací činnosti je totiž Nejvyššímu správnímu soudu (viz. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 As 167/2015) známo, že v roce 2014 rovněž existovala emailová adresa X, kam měla být doručována pošta jinému zmocněnci účastníka řízení – panu P. K.. Osoba P. K. je správním orgánům a Nejvyššímu správnímu soudu známa, neboť jde o osobu, která v řadě přestupkových řízení vystupuje jako zmocněnec osob viněných z dopravních přestupků. Tento zmocněnec, stejně jako další podobní zmocněnci (K. S., R. K.), volí zjevně účelovou procesní strategii, když si nechávají doručovat písemnosti na exotické zahraniční adresy – např. S. – přičemž na těchto adresách jsou často neznámí, tudíž se tam nedaří doručovat; případně si nechávají doručovat na adresu trvalého pobytu na ohlašovně, nebo žádají doručování na emailové adresy v souladu s ustanovením § 19 odst. 3 správního řádu, avšak převzetí doručované písemnosti nepotvrdí zprávou podepsanou jejich uznávaným elektronickým podpisem, čímž doručení zmaří. Není rovněž výjimkou, že písemnosti doručují ze vzdáleného zahraničí – srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 As 26/2015. Tento procesní postup volí vždy za účelem prodloužení přestupkového řízení a dosažení uplynutí jednorozhodčí prekluzivní lhůty podle § 20 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění v době spáchání předmětného přestupku (dále jen „zákon o přestupcích“), případně se pokoušejí o umělé vytvoření procesního problému, kterým zpochybňují průběh celého správního řízení. Dalším rozpoznávacím znakem těchto zmocněnců je to, že jejich „klienty“ v navazujících soudních řízeních zastupuje vždy jeden konkrétní advokát – viz. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 10. 2014, č. j. 4 As 171/2014 – 26. V citovaném rozsudku přitom bylo výslovně konstatováno, že se jedná „o promyšlenou procesní taktiku, která má za cíl protahovat správní řízení a dosáhnout prekluze odpovědnosti za přestupek“, nelze proto hovořit o tom, že by závěry uvedené v tomto rozsudku byly pro tyto „zmocněnce“ překvapivé.

[17] Nejvyšší správní soud ve vztahu k posuzování procesních postupů účastníků soudního řízení přitom setrvale judikuje, že je nutné hodnotit všechny okolnosti případu, tedy i to, zda účastník neuplatňuje svá práva svévolně či šikanózním způsobem a zda příslušné dobrodiní zákona nezneužívá k jinému než zákonem zamýšlenému účelu (k tomu přiměřeně srovnej rozsudek ze dne 24. 3. 2010, č. j. 8 As 22/2010 - 91, potvrzený usnesením Ústavního soudu ze dne 20. 7. 2010, sp. zn. I. ÚS 1556/10). Indikátorem takového jednání není počet sporů sám o sobě, ale je nutné zvážit i další okolnosti. Takovými dalšími okolnostmi může být specifický procesní postup účastníka řízení, resp. jeho zmocněnce, ze kterého se jeví, že mu ve skutečnosti nejde o efektivní meritorní vyřešení věci a řádné hájení příslušných procesních práv, ale právě o prodloužení sporu za účelem dosažení uplynutí jednoleté prekluzivní lhůty dle ustanovení § 20 zákona o přestupcích, zvláště když v průběhu přestupkového řízení k vlastní otázce naplnění všech znaků skutkové podstaty přestupku ničeho nenamítají.

pokračování

[18] Nejvyšší správní soud je přitom přesvědčen, že i v projednávané věci se jednalo o výše popsanou promyšlenou procesní taktiku. Zmocněnec stěžovatele v dané věci, který dlouhodobě spolupracuje se všemi výše popsanými dalšími zmocněnci osob dopouštějících se přestupkového jednání na úseku dopravy, měl přístup k emailové adrese X, na kterou mu správní orgán fakticky písemnosti doručoval; je tedy zjevné, že příslušné dokumenty mu byly fakticky doručeny, byť tuto skutečnost stěžovatel popírá. To, že bylo zmocněnci doručeno, podle Nejvyššího správního soudu vyplývá nejen z toho, že se jedná o výše popsanou předem připravenou dlouhodobou strategii, ale i z toho, že stěžovatel vždy ve lhůtách reagoval a uplatňoval příslušná procesní práva a podal i včasnou žalobu. Pokud by zmocněnci nebyly písemnosti správních orgánů doručeny a známy, jak dovozuje ve své kasační stížnosti, není možné, aby proti nim vždy včas a řádně brojil příslušnými prostředky.

[19] K podpoře výše uvedeného závěru odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2013, č. j. 1 As 83/2013 – 60, podle něhož „Z judikatury zdejšího soudu plyne, že při doručování písemnosti správní orgány musí respektovat zákonná pravidla. Nesmí tedy zásadně své písemnosti doručovat prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, pokud měl v dané době stěžovatel již zpřístupněnu datovou schránku. Ne každé porušení zákona má však automaticky vliv na zákonnost řízení jako celku. Judikatura vychází z materiálního pojetí právního institutu doručování, jímž je v souladu s jeho smyslem a účelem především seznámení účastníků řízení s doručovanou písemností. Právě s ohledem na smysl a účel doručování soud nemůže setrvat jen v úzké hranici formálně legalistické interpretace pozitivního práva, ale výklad a použití právních norem podřizuje jejich obsahově materiálnímu smyslu. Navzdory vyloučení fikce doručení ve výše zmíněných situacích (např. cit. rozsudek č. j. 4 As 6/2013 - 28) platí, že pokud byl účastník správního řízení s obsahem doručované písemnosti prokazatelně seznámen, materiální funkce doručení byla naplněna. Neplatnosti doručení se tudíž nemůže domáhat ten, jenž byl s písemností seznámen (viz argumentaci v cit. rozsudku č. j. 1 As 90/2010 - 95, srov. též rozsudek ze dne 29. 6. 2011, č. j. 8 As 31/2011 - 88, bod 16).“

[20] Zmocněnci stěžovatele přitom muselo být zřejmé, že doručování na jím zvolenou emailovou adresu je problematické, resp. nemožné. O tom svědčí nejen výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 55/2015, ale informace obecně přístupné na internetových stránkách, což muselo být zmocněnci stěžovatele s ohledem množství sporů, které vede, známé – srov. internetové stránky <http://www.cnews.cz/taje-zahady-e-mailovych-sluzeb>; <http://háčkyčárky.cz/> (dostupné dne 24. 3. 2016). Na internetových stránkách <http://háčkyčárky.cz/> je přitom výslovně konstatováno, že použití diakritických znamének v adrese může vytvořit řadu komplikací, mj. v tom, že odesílatel nebude schopen emailovou zprávu odeslat na správnou emailovou adresu z důvodu neschopnosti zadat příslušné zvláštní znaky, které graficky pro člověka vypadají stejně či obdobně, ale pro počítač znamenají dva různé znaky. Nejedná se tedy o chybu pouze na straně správního orgánu, jak se snaží navodit stěžovatel v kasační stížnosti, ale o obecný problém řešený i správcem domény CZ – CZ.NIC. Svá tvrzení o tom, že žalovaný mu na emailovou adresu X běžně v jiných případech doručuje, ničím nedoložil.

[21] Nejvyšší správní soud se tedy v obecné rovině shoduje se stěžovatelem, že je povinností správních orgánů doručovat na emailovou adresu uvedenou účastníkem, resp. jeho zmocněncem podle § 19 odst. 3 správního řádu. V posuzované věci však podle závěru Nejvyššího správního soudu převládá to, že stěžovatel, resp. jeho zmocněnec ve správním řízení, se snažil doručování na emailovou schránku zkomplikovat, aby dosáhl uplynutí jednorozhodčí lhůty, a že všechny písemnosti mu byly ve skutečnosti doručeny nejen na emailové adresy, k nimž měl přístup, ale i fyzicky v písemné formě.

[22] Ostatně nutno dodat, že obdobně jako v projednávané věci rozhodl Nejvyšší správní soud ve věci sp. zn. 1 As 104/2015, kde stěžovatelku (která byla rovněž viněna ze spáchání přestupku při řízení motorového vozidla) zastupoval stejný advokát jako v nyní projednávané věci, přičemž zmocněnec stěžovatelky v řízení před správním orgánem prvního stupně rovněž požádal o doručování písemností na e-mailovou adresu: X Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 1. 2016, č. j. 1 As 104/2015 – 27, zaujal tento právní názor: „Bylo všeobecně rozšířeným omylem, že v e-mailové adrese nemohou být použity znaky s diakritickými znaménky (háčky a čárkami). I když správní orgán nedoručil své rozhodnutí na takovou adresu, sdělenou zmocněncem účastníka správního řízení, jde o účinné doručení, jestliže bylo rozhodnutí následně doručeno, byť fiktiv, na adresu, kterou si zmocněnec, vystupující v bezpočtu obdobných řízení, určil jako adresu pro doručování v centrální evidenci obyvatel.“

III.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[23] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud po přezkoumání napadeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci k závěru, že nebyl naplněn tvrzený důvod podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., za použití ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. Kasační stížnost proto není důvodná a Nejvyšší správní soud ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[24] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl ve věci procesně úspěšný, proto nárok na náhradu nákladů řízení nemá; žalovanému náklady řízení nad rámec jeho běžné činnosti podle obsahu soudního spisu nevznikly, proto mu Nejvyšší správní soud právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2016

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu